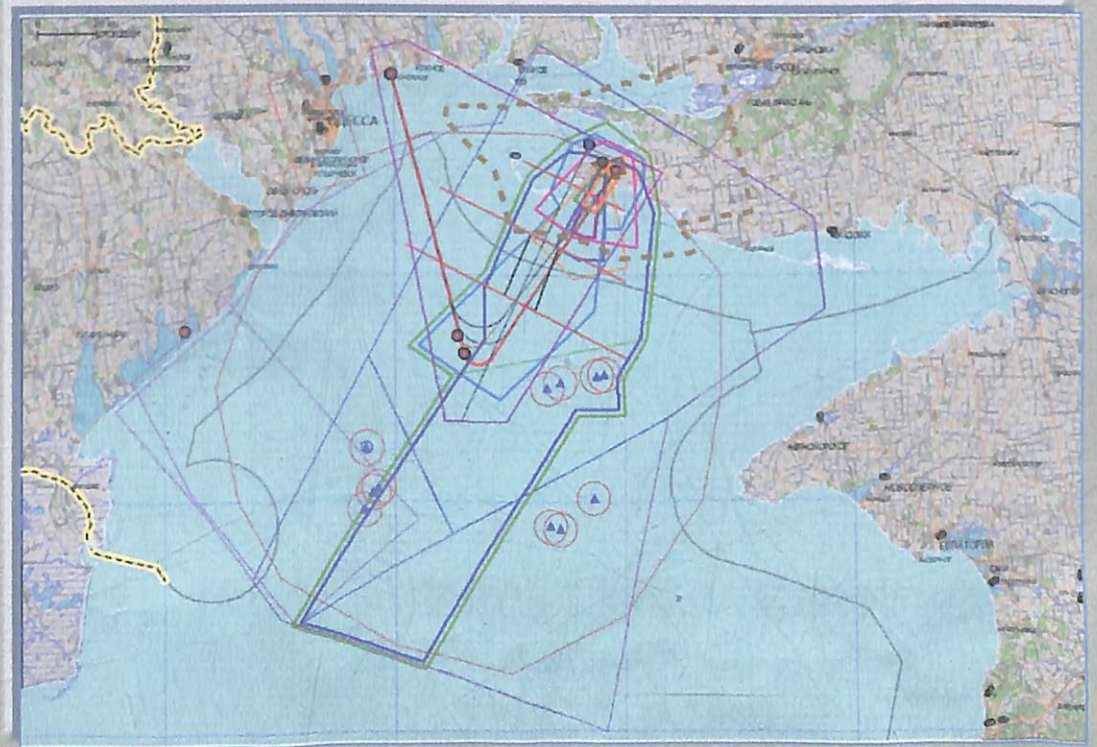

623.5
I-72

ВКДП 7-186(11-13).01

**ІНСТРУКЦІЯ
З ЕКСПЛУАТАЦІЇ (ВИКОРИСТАННЯ)
ПОЛІГОНІВ
ДЕРЖАВНОГО ВИПРОБУВАЛЬНОГО
ПОЛІГОНУ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ**

СЕРПЕНЬ 2021

ОБМЕЖЕННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:

обмежень для розповсюдження немає.

**КОМАНДУВАННЯ ПІДГОТОВКИ КОМАНДУВАННЯ
ПОВІТРЯНИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ
СПІЛЬНО З ХАРКІВСЬКИМ НАЦІОНАЛЬНИМ
УНІВЕРСИТЕТОМ ПОВІТРЯНИХ СИЛ**

623.5
Л-72

ВКДП 7-186(11-13).01

ЗАТВЕРДЖУЮ
Командувач
Збройних Сил України
генерал-майор

Повітряних Сил

Микола ОЛЕЩУК

“29” серпня 2021 року

ІНСТРУКЦІЯ

З ЕКСПЛУАТАЦІЇ (ВИКОРИСТАННЯ) ПОЛІГОНІВ ДЕРЖАВНОГО ВИПРОБУВАЛЬНОГО ПОЛІГОНУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Військова керівна
деталізована публікація з
порядку використання
ДВП ЗС України,
умов застосування ОВТ та
обмежень для підрозділів
Повітряних Сил, СВ та
ВМС Збройних Силах
України

СЕРПЕНЬ 2021

ОБМЕЖЕННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:

обмежень для розповсюдження немає.

**КОМАНДУВАННЯ ПІДГОТОВКИ
КОМАНДУВАННЯ ПОВІТРЯНИХ СИЛ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ СПІЛЬНО З
ХАРКІВСЬКИМ НАЦІОНАЛЬНИМ
УНІВЕРСИТЕТОМ ПОВІТРЯНИХ СИЛ**

ПЕРЕДМОВА

Інструкція з експлуатації (використання) полігонів Державного випробувального полігону Збройних Сил України розроблена робочою групою наукового центру Повітряних Сил Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба та погоджена із зацікавленими органами військового управління Повітряних Сил Збройних Сил України, структурними підрозділами Командування Повітряних Сил Збройних Сил України.

Ця Інструкція з експлуатації (використання) полігонів Державного випробувального полігону Збройних Сил України описує структуру Державного випробувального полігону Збройних Сил України, особливості його розташування, встановлює необхідні заходи безпеки та порядок експлуатації (використання) його полігонів під час проведення заходів бойової підготовки військ (сил), бойового застосування (випробування) озброєння та військової техніки (засобів ураження). Інструкція з експлуатації (використання) полігонів Державного випробувального полігону Збройних Сил України розроблена відповідно до нормативно-правових актів, що регламентують порядок експлуатації (використання) полігонів Державного випробувального полігону Збройних Сил України при проведенні полігонних випробувань, експериментів (досліджень) в рамках науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, а також під час проведення заходів бойової підготовки військ (сил) із бойовим застосуванням озброєння та військової техніки, відповідних засобів ураження.

Усі питання, що стосуються цієї Інструкції з експлуатації (використання) полігонів Державного випробувального полігону Збройних Сил України надсилати до Командування підготовки Командування Повітряних Сил Збройних Сил України на адресу: 21007, м. Вінниця-7, вул. Стрілецька, 105, АСУ "Дніпро" dolyna@aircraft.dod.ua (контактний телефон для надання зауважень та пропозицій – 65-22-095).

ЗМІСТ

	ПЕРЕДМОВА	2
	ВСТУП	10
	ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ	11
	ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	12
1	ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	15
1.1	Призначення Державного випробувального полігону Збройних Сил України	15
1.2	Склад Державного випробувального полігону Збройних Сил України	15
1.3	Адреса Державного випробувального полігону Збройних Сил України	15
2	СТРУКТУРА НАЗЕМНОГО, МОРСЬКОГО ТА ПОВІТРЯНОГО ПРОСТОРУ ДЕРЖАВНОГО ВИПРОБУВАЛЬНОГО ПОЛІГОНУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ	16
2.1	Наземний простір Державного випробувального полігону Збройних Сил України	16
2.2	Повітряний простір Державного випробувального полігону Збройних Сил України	17
2.3	Морський простір Державного випробувального полігону Збройних Сил України	25
3	ПОЛІГОН “ЯГОРЛИК”	28
3.1	Опис полігона “Ягорлик” та його району	28
3.2	Обладнання полігона “Ягорлик”	33
3.3	Опис орієнтирів в районі полігона “Ягорлик”	42
4	ПОЛІГОН “АЛІБЕЙ”	44
4.1	Опис полігона “Алібей” та його району	44
4.2	Обладнання полігону “Алібей”	48
4.3	Опис орієнтирів в районі полігона “Алібей”	51
5	УМОВИ ЗАСТОСУВАННЯ ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ І ЗАСОБІВ УРАЖЕННЯ ДО НИХ НА ПОЛІГОНАХ “ЯГОРЛИК” ТА “АЛІБЕЙ”	52
5.1	Заходи, які дозволяється проводити на полігонах ДВП	52
5.2	Порядок проведення полігонних випробувань та/або ПЗБП, обмеження на використання полігонів ДВП	53
5.3	Полігонні випробування та/або ПЗБП із застосуванням ОВТ(ЗУ) інших видів ЗС України на полігонах ДВП	54
5.4	Полігонні випробування та/або ПЗБП на ДВП із застосуванням нового та модернізованого ОВТ (ЗУ)	54
5.5	Обмеження щодо застосування ОВТ (ЗУ) на полігонах ДВП	55
5.6	Умови та порядок бойового застосування ОВТ (ЗУ) ПС ЗС України на полігонах “Ягорлик” та “Алібей” ДВП	55

6	УПРАВЛІННЯ ПОЛІГОННИМИ ВИПРОБУВАННЯМИ ТА ПРАКТИЧНИМИ ЗАХОДАМИ БОЙОВОЇ ПІДГОТОВКИ НАНА ПОЛІГОНАХ ДЕРЖАВНОГО ВИПРОБУВАЛЬНОГО ПОЛІГОНА ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ	57
6.1	Система управління силами та засобами, розгорнутими на полігонах ДВП	57
6.2	Управління силами та засобами на полігонах “Ягорлик” та “Алібей” ДВП	59
6.3	Управління під час забезпечення випробувань на полігоні	60
7	ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПОЛІГОННИХ ВИПРОБУВАНЬ ТА/АБО ПРАКТИЧНИХ ЗАХОДІВ БОЙОВОЇ ПІДГОТОВКИ НА ДЕРЖАВНОМУ ВИПРОБУВАЛЬНОМУ ПОЛІГОНІ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ	62
7.1	Основні заходи із забезпечення безпеки під час проведення полігонних випробувань та/або ПЗБП з бойовим застосуваннями ЗУ на полігонах ДВП	62
7.2	Інформаційно-попереджувальні заходи безпеки	66
7.3	Заходи безпеки під час обслуговування та підготовки ОВТ(ЗУ) до застосування на полігонах ДВП	67
7.4	Заходи безпеки під час застосування ОВТ (ЗУ) на полігонах ДВП	73
7.5	Заходи безпеки під час знищення непридатних для подальшого використання ЗУ(боєприпасів) та очищення території полігонів ДВП від вибухонебезпечних предметів, а також залишків (решток) ЗУ та мішеней	88
8	ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАКРИТТЯ, ОГЛЯДУ ТА ОХОРОНИ РАЙОНУ ПРОВЕДЕННЯ ПОЛІГОННИХ ВИПРОБУВАНЬ ТА/АБО ПРАКТИЧНИХ ЗАХОДІВ БОЙОВОЇ ПІДГОТОВКИ	96
8.1	Загальний порядок закриття, огляду та охорони району проведення полігонних випробувань та/або ПЗБП	96
8.2	Порядок закриття повітряного простору та організація контролю за повітряною обстановкою в районі проведення полігонних випробувань та/або ПЗБП	98
8.3	Порядок закриття морського простору та організація контролю за надводною обстановкою в районі проведення полігонних випробувань та/або ПЗБП	99
8.4	Порядок закриття наземної ділянки полігона та організація контролю за наземною обстановкою в районі проведення полігонних випробувань та/або ПЗБП	102
8.5	Склад та дії сил і засобів огляду та охорони району проведення полігонних випробувань та/або ПЗБП	103

9	ПОРЯДОК ВИКОРИСТАННЯ ПОЛІГОНІВ ДЕРЖАВНОГО ВИПРОБУВАЛЬНОГО ПОЛІГОНА ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ВІЙСЬКОВИМИ ЧАСТИНАМИ (ПІДРОЗДІЛАМИ) ПОВІТРЯНИХ СИЛ ТА ІНШИХ ВИДІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ	106
9.1	Планування використання полігонів ДВП	106
9.2	Підготовка полігонів ДВП до проведення полігонних випробувань та/або ПЗБП	108
9.3	Порядок прибуття військових частин (підрозділів) на ДВП	110
9.4	Перевірка і допуск військових частин (підрозділів) до виконання заходів бойової підготовки на ДВП	114
9.5	Порядок проведення навчань із бойовим застосуванням ЗУ видів ЗС України	116
9.6	Порядок вибуття військових частин (підрозділів) з полігонів ДВП	120
10	ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЗАЄМОДІЇ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ЗАХОДІВ БОЙОВОЇ ПІДГОТОВКИ (ВИПРОБУВАНЬ) ВИДІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ НА ДЕРЖАВНОМУ ВИПРОБУВАЛЬНОМУ ПОЛІГОНІ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ	122
10.1	Організація взаємодії під час підготовки та забезпечення навчань	122
10.2	Особливості організації взаємодії під час підготовки та забезпечення навчань	123
11	ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ЗАХОДІВ БОЙОВОЇ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН (ПІДРОЗДІЛІВ) ВІЙСЬК ПРОТИПОВІТРЯНОЇ ОБОРОНИ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ	125
11.1	Особливості підготовки до навчань з бойовими стрільбами (пусками) підрозділів ППО СВ на ДВП	125
11.2	Особливості заходів безпеки	126
12	ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ТАКТИЧНИХ НАВЧАНЬ (БОЙОВИХ СТРІЛЬБ) ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН (ПІДРОЗДІЛІВ) ЗЕНІТНИХ РАКЕТНИХ ВІЙСЬК ПОВІТРЯНИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ	127
12.1	Загальні положення	127
13	ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАНЬ АВІАЦІЙНИХ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН (ПІДРОЗДІЛІВ) ПОВІТРЯНИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ	128
13.1	Загальні положення	128
13.2	Особливості організації навчань авіаційних військових частин (підрозділів) Повітряних Сил Збройних Сил України	129

14	ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОВЕДЕННЯ ПУСКІВ ТА ПОЛЬОТІВ ДИСТАНЦІЙНО КЕРОВАНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ ТИПУ ВР-2 “СТРИЖ”, ВР-3 “РЕЙС”	132
14.1	Загальні положення	132
14.2	Особливості організації проведення пусків та польотів ДКЛА	132
14.3	Пошук та рятування ДКЛА	132
15	ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ТА АНАЛІЗУ БОЙОВОГО ЗАСТОСУВАННЯ ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ (ЗАСОБІВ УРАЖЕННЯ)	134
15.1	Загальні положення	134
15.2	Особливості організації контролю та аналізу бойового застосування ОВТ і ЗУ	134
16	ПОРЯДОК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЛІГОННИХ ВИПРОБУВАНЬ ТА/АБО ПРАКТИЧНИХ ЗАХОДІВ БОЙОВОЇ ПІДГОТОВКИ НА ДЕРЖАВНОМУ ВИПРОБУВАЛЬНОМУ ПОЛІГОНІ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ	137
16.1	Організація забезпечення навчань на полігоні	137
16.2	Радіолокаційне забезпечення	138
16.3	Інженерне забезпечення	139
16.4	Топогеодезичне та навігаційне забезпечення	140
16.5	Авіаційне забезпечення	141
16.6	Пошуково-рятувальне (пошуково-евакуаційне) забезпечення	143
16.7	Аварійне-рятувальне забезпечення	146
16.8	Медичне забезпечення	148
16.9	Заходи екологічної безпеки ДВП, природоохоронні заходи та заходи з раціонального використання природних ресурсів ДВП	149
16.10	Пожежне забезпечення	155
16.11	Організація забезпечення радіоелектронного захисту радіоелектронних засобів	156
16.12	Гідрометеорологічне (метеорологічне) забезпечення	160
16.13	Порядок знищення боєприпасів	160
Додатки:		
1	Схема структури наземного, морського та повітряного простору в районі Державного випробувального полігона ЗС України	161
2	Опис кадастрового плану полігона “Ягорлик” ДВП ЗС України	162
3	Схема бойового порядку вогневих засобів підрозділів ЗРВ на полігоні “Ягорлик” ДВП ЗС України	163
4	Схема маршруту руху від станції розвантаження Раденськ до полігона “Ягорлик” ДВП ЗС України	164
5	Схема постів оточення наземної ділянки полігона “Ягорлик” ДВП ЗС України	165
6	Умови бойового застосування винищувальної авіації Повітряних Сил Збройних Сил України на полігоні “Ягорлик” ДВП ЗС України	166

7	Схема взаємного розташування бойових зон ЗРК С-300В1, С-300П, “Бук-М1”, С-125М1 на полігоні “Ягорлик” ДВП ЗС України	181
8	Умови бойового застосування зенітних ракетних комплексів “Бук-М1” на полігоні “Ягорлик” ДВП ЗС України	182
9	Умови бойового застосування зенітних ракетних комплексів С-125М1 на полігоні “Ягорлик” ДВП ЗС України	190
10	Умови бойового застосування зенітних ракетних комплексів С-300П на полігоні “Ягорлик” ДВП	199
11	Умови бойового застосування зенітних ракетних комплексів С-300В1 на полігоні “Ягорлик” ДВП ЗС України	209
12	Умови бойового застосування зенітних ракетних комплексів 9К33М3 “Оса-АКМ” на полігоні “Ягорлик” ДВП ЗС України	219
15	Умови бойового застосування зенітного гарматно-ракетного комплексу 2К22 “Тунгуска” на полігоні “Ягорлик” ДВП ЗС України	227
16	Умови бойового застосування зенітного артилерійського комплексу (ЗАК) 2А6 “Шилка” на полігоні “Ягорлик” ДВП ЗС України	240
17	Розрахунки основних параметрів небезпечних та заборонених зон під час виконання випробувальних (бойових) пусків ракет з урахуванням можливості ДВП ЗС України	249
18	Умови проведення льотних випробуваннях макетних зразків та виробів Р624 (“Вільха”) на ДВП ЗС України	253
19	Умови бойового застосування зенітного артилерійського комплексу 2А13 “ЗУ-23-2” на полігоні “Ягорлик” ДВП ЗС України	261
20	Умови проведення льотних випробуваннях макетних зразків та виробів Р-360, Р-360МЛ (“Нептун”) на ДВП ЗС України	269
21	Умови порядку виконання польотів безпілотних літаків – розвідників ВР-3 “Рейс”, ВР-2 “Стриж” у якості мішеней на полігоні “Ягорлик” ДВП ЗС України	275
22	Умови бойового застосування КАБ МАМ-Л-21кг та МАМ-С-7кг з БпЛА Ваурактар ТВ2 на полігоні “Ягорлик” ДВП ЗС України	289
23	Опис кадастрового плану полігона “Алібей” ДВП	293
24	Схема маршруту руху від станцій розвантаження Шабо до полігона “Алібей” ДВП ЗС України	295
25	Схема організації зв’язку на ДВП ЗС України	297
26	Схема радіолокаційного забезпечення заходів бойової підготовки (випробувань) організації зв’язку на ДВП ЗС України	298
27	Зони виявлення РЛС підрозділів РТВ, які забезпечують заходи бойової підготовки (дослідження) на ДВП ЗС України	299
28	Загальні зони безпеки для авіації (Р-27Р з Су-27 (МіГ-29)), ЗРВ (ЗРК С-300, Бук-М1, С-125М1), РВиА, кораблів ВМС	300

29	Схема розміщення посадових осіб на пункті управління керівника стрільб ДВП	301
30	Схема розміщення посадових осіб на РЦ ДВП	301
31	Схема інженерного облаштування позицій для проведення заходів на ДВП ЗС України	302
32	Схема типового обладнання позицій для ЗРК С-125 (ЗРК С-125М1 при використанні трьох пускових установок та ЗРК С-125-2Д1 при використанні двох пускових установок) на ДВП ЗС України (варіант)	304
33	Схема типового обладнання позицій для ЗРК С-300 на ДВП ЗС України (варіант)	305
34	Схема типового обладнання позицій для ЗРК “Бук-М1” на ДВП ЗС України (варіант)	306
35	Схема узагальненої зони небезпеки, закриття повітряного простору для бойових стрільб ЗРК з полігону “Ягорлик” ДВП ЗС України (варіант)	307
36	Таблиця значень координат узагальненої зони небезпеки та використання повітряного простору	308
37	Схема розміщення засобів системи відеоспостереження на полігоні “Ягорлик” ДВП ЗС України	309
38	Структура повітряного простору у районі полігону “Ягорлик” ЗС України, зони (райони) застосування авіації, озброєння та бойової техніки	310
	СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (ДЖЕРЕЛ)	311

ВСТУП

Інструкція з експлуатації (використання) полігонів Державного випробувального полігону Збройних Сил України (далі - Інструкція) є керівним документом, що описує порядок експлуатації (використання) полігонів Державного випробувального полігону Збройних Сил України з урахуванням кліматичних та географічних особливостей їх розташування та наявної інфраструктури, встановлює необхідні заходи безпеки під час організації та проведення полігонних випробувань, експериментів (досліджень) в рамках науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, а також під час проведення заходів бойової підготовки військ (сил) із бойовим застосуванням озброєння та військової техніки, відповідних засобів ураження.

Інструкція розроблена відповідно до нормативно-правових актів, керівних, нормативних та нормативно-методичних документів в сфері організації та проведення полігонних випробувань та бойового застосування озброєння, військової техніки та засобів ураження на полігонах Збройних Сил України [1-47].

Ця Інструкція призначена для використання посадовими особами Державного випробувального полігону Збройних Сил України, органами військового управління Повітряних Сил та інших видів Збройних Сил України, військовими частинами (підрозділами), що залучаються до проведення випробувань та/або практичних заходів бойової підготовки на полігонах Державного випробувального полігону Збройних Сил України, а також науково-дослідними установами та військово-навчальними закладами Збройних Сил України, що задіяні у науковому супроводженні та/або проведенні наукових досліджень під час зазначених заходів.